

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و برزنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

بهرام رحمانی

۲۵ اگست ۲۰۱۸

جشن و سرور و هلهله مسلمانان پولدار در روز عید قربان، روی دریائی از خون حیوانات!

مراسم مذهبی عید قربان ۱۰ ذی الحجه است که با توجه به اختلاف نظرها در خصوص زمان نو شدن هلال ماه، در برخی از کشورها روز سه‌شنبه ۳۰ مرداد ماه ۱۳۹۷ - ۲۱ اگست ۲۰۱۸ و در برخی دیگر از جمله ایران روز چهارشنبه ۳۱ مرداد ماه ۱۳۹۷ - ۲۲ اگست ۲۰۱۸، برگزار شد. در این روز صدها هزار حیوان قتل‌عام می‌شوند. در ادیان ابراهیمی، به‌ویژه در دین یهودیت و دین اسلام از قربانی کردن و ریختن خون انسان شروع تا کشتن و سر بریدن حیوانات، جویبارهای خون راه می‌اندازند. زیرا در قرآن و تورات مکرراً آمده است که «بپوه» و «الله» از بوی و رنگ خون خوششان می‌آید و از آن لذت می‌برند.

قربانی کردن در قرن بیست یکم ریشه‌اش به دوران بربریت بشر می‌گردد! واقعا با گذشت قرن‌های طولانی و تغییرات پایه‌ای و گسترده در همه عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، تکنولوژیکی و علمی، چرا باز چنین روزهایی در سطح جهانی و با تبلیغات وسیع رسانه‌های دولتی و غیردولتی تکرار می‌شود؟ روزهایی که بخشی از بشر، علیه حیوانات بی‌دفاع در ابعاد جهانی اعلام جنگ می‌کند و آن‌ها را در سطح میلیونی قتل‌عام می‌کنند؟ البته ناگفته نماند سیستم سرمایه‌داری، این روزها را مانند نور چشم‌شان حفظ می‌کنند چرا که پول‌ساز است. تصور کنید درآمد سرمایه‌داری و صنایع گوشت در همین روزها چند میلیارد دلار بالا می‌رود بدون این که آن‌ها کمترین محدودیت اخلاقی و عذاب وجدان از این همه خونریزی خود حس کنند. عمدتاً همین‌ها هستند که جنگ و خونریزی بین انسان‌ها را نیز راه می‌اندازد تا با فروش سلاح‌هایشان و تقسیم مجدد جهان و دست‌یابی به منابع مهم و مواد خام، سهم بیشتری ببرند. همچنین اکثر کسانی که در این روز در مکه و نقاط دیگر جهان از روی خون قربانیان خود با شادی و سرور می‌پرند و حتی خون قربانی خود را به‌پیشانی کودکان نیز می‌مالند اغلب حاجی‌ها و پولدارهایی هستند که خودشان نیز در این کشتار حیوانات سهم مادی و معنوی دارند.

البته ناگفته نماند که در این میان، قشر روحانیت مفت‌خور نیز سهم بالائی دارد از جمله از منبع دریافت «زکات» و «نذر» یا جمع‌آوری پوست قربانی توسط حوزه‌های علمیه و ...

توجهات زشت و شنیع مذهبی و سنتی درباره کشتار حیوانات:

قال الله تعالى: فصل لربك و انحر (الكوثر) = جهت کسب رضایت پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن.
در روز قیامت (حیوان قربانی) با شاخ و مو و سم‌های خود حاضر خواهد شد و قبل از آن که خون قربانی به زمین ریخته شود، مورد قبول واقع خواهد شد. پس با میل و رضایت قلبی این کار را انجام دهید.
پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و سلم فرمودند: کسی که توانائی مالی داشته باشد و قربانی نکند نزدیک عیدگاه ما نیاید.

شرایط و جوب قربانی

کسی که دارای شرایط زیر باشد بر او قربانی واجب است: ۱- مسلمان باشد ۲- آزاد باشد (غلام نباشد) ۳- مقیم باشد (مسافر نباشد) ۴- مالدار باشد (فقیر نباشد) یعنی کسی که در ایام قربانی آن قدر مال داشته باشد که به مقدار نصاب باشد و زکات بر آن مال لازم گردد و از ضروریات و نیازهای اولیه و اصلی او بیشتر باشد. (البته بر خلاف زکات، گذشتن یک سال بر آن مال جهت و جوب قربانی شرط نیست.) ۵- کسی که منزل یا وسیله نقلیه یا لوازم منزل اضافی داشته باشد اگر چه بر این اموال زکات فرض نیست اما در صورت داشتن این اموال قربانی واجب می‌گردد.

وقت قربانی

۱- وقت قربانی از صبح روز دهم ذوالحجه شروع می‌شود و تا غروب روز دوازدهم ذوالحجه ادامه دارد. (البته برای کسانی که در شهرها و آبادی‌های بزرگ که در آنجا نماز عید برگزار می‌شود، قبل از ادای نماز عید، قربانی کردن جایز نیست.) ۲- بهتر و افضل برای قربانی روز اول است و پس از آن روز دوم و بالاخره روز سوم. ۳- برای کسی که قربانی می‌کند مستحب این است که خودش حیوان را ذبح کند اما اگر خودش نمی‌تواند بهتر است از کسی دیگر کمک بگیرد ولی خودش در زمان ذبح حضور داشته باشد. ۴- مستحب است که در روز قربانی کند اما اگر در شب قربانی کرد، با کراهیت جایز است. ۵- اگر در یک شهر در چند مکان نماز عید برگزار می‌شود، کشتن قربانی پس از ادای اولین نماز عید جایز است.

مصرف گوشت قربانی

افضل و بهتر این است که گوشت قربانی را سه قسمت کند. یک قسمت را به فقراء و نیازمندان بدهد و یک قسمت را خودش و عیالش بخورند و یک قسمت را به دوستان و خویشاوندان هدیه کند.
از گوشت قربانی به عنوان دستمزد به قصاب دادن جایز نیست.
قربانی‌کننده پوست قربانی را می‌تواند برای مصرف شخصی خود استفاده نماید مثلاً مشکیزه‌ای یا چیزی دیگر درست نماید. اما فروختن آن جایز نیست. اگر کسی پوست قربانی را فروخت، باید قیمتش را صدقه نماید.
بهتر است که مسلمانان پوست قربانی خود را به حوزه‌های علمیه تحویل دهند.

چه حیوانی برای قربانی جایز است؟

۱- شتر؛ پنج سال تمام از عمرش گذشته و وارد سال ششم شده باشد. ۲- گاو و گاو میش: دو سال تمام از عمرش گذشته و وارد سال سوم شده باشد. ۳- بز و میش: یک سال تمام از عمرش گذشته و وارد سال دوم شده باشد. (البته بره‌ای که شش ماه از عمرش گذشته و طوری چاق بوده و رشد داشته باشد که به اندازه گوسفند یک ساله به نظر برسد، جایز است.)
۴- قربانی یک شتر و گاو و گاومیش حداکثر برای هفت نفر جایز است. اما با این شرط که سهم و نصیب هر کدام

مساوی (یک هفتم) باشد. و نیت همه از قربانی ادای واجب و ثواب باشد. اما اگر سهم یکی از آن‌ها از یک هفتم کمتر باشد، و یا یکی نیت و اراده خوردن گوشت داشته باشد، قربانی جایز نیست.

قربان کردن حیواناتی که دارای عیب زیر باشد جایز نیست:

۱- حیوانی که هر دو چشم یا یک چشمش کور باشد. ۲- حیوانی که لنگ باشد طوری که نمی‌تواند به کشتار گاه برود. (البته اگر با سه دست و پا می‌تواند راه برود و پای لنگ را می‌تواند روی زمین بگذارد، جایز است). ۳- حیوانی که آن قدر لاغر بوده که استخوانش دارای مغز نباشد. ۴- حیوانی که تمام یا اکثر گوشتش قطع شده باشد. ۵- حیوانی که از ابتدای خلقت گوش نداشته باشد. (البته حیوانی که گوش‌های کوتاه داشته باشد. ۶- حیوانی که تمام یا بیش‌ترین قسمت دمش قطع شده باشد. ۷- حیوانی که تمام یا بیش‌تر دندان‌هایش شکسته باشد. ۸- حیوانی که پستانش قطع شده باشد. (البته حیوانی که خصیه‌هایش قطع شده باشد، برای قربانی جایز است)

به گزارش روزنامه اینترنتی رای الیوم، اخیراً سعدالدین الهلالی استاد فقه تطبیقی دانشگاه الازهر در مصاحبه با شبکه «العاصمه» مصر گفت: ذبح حیواناتی همچون مرغ، اردک و قو در عید قربان جایز است.

الهلالی در توضیح این نظر خود، گفته است: افراد فقیری که قادر به خرید گوسفند در روز عید قربان نیستند، می‌توانند چنین حیواناتی را ذبح کنند.

الهلالی که نظرات فقهی او همیشه جنجال آفرین بوده است، افزود: فقرا نیز باید مانند ثروتمندان قربانی کنند.

استاد فقه تطبیقی دانشگاه الازهر اعلام کرد: حتی می‌توان گوشت را به‌عنوان گوشت قربانی خرید، و در میان مردم توزیع کرد.

الهلالی، همچنین در اظهاراتی برخی از مسئولان حکومت ژنرال عبدالفتاح سیسی رئیس‌جمهور مصر را به پیامبران الهی تشبیه کرده است!

این در حالی است که هر ساله با عید قربان، حاجیان با بهجا آوردن اعمال حج، گوسفندانی را قربانی می‌کنند به یاد آن روزی که «حضرت ابراهیم» قرار بود فرزندش «حضرت اسماعیل» را قربانی کند. البته باید در نظر داشت که قربانی کردن در عید قربان صرفاً محدود به چهار حیوان چهارپا چون؛ گوسفند، گاو، گاو میش و شتر می‌شود و حیواناتی مانند خروس و مرغ صحیح نیست.

اساساً ریشه‌های آئین قربانی در اسطوره‌ها، ادیان و فرهنگ امروز بررسی شده است. توجه به مشترکات و مناسبات بین این سه حوزه، یعنی اسطوره، عرفان و فرهنگ از بدیهیات است، اما از آن‌جا که بین این حوزه‌ها مرزهای دقیقی از نظر زمانی و معنایی وجود ندارد.

آثار و نشانه‌های این آئین هم در دوره ادیان ابتدائی و پیش از اسلام و هم در دوره بعد از اسلام قابل شناسایی است. با این حال، دیدگاه مردم‌شناسان و جامعه‌شناسان غیرمسلمان درباره این آئین است؛ محققانی مانند ادوارد بارنت تایلور، هربرت اسپنسر و رابرتسون اسمیت پژوهش‌های گسترده‌ای در این زمینه انجام داده‌اند. اثبات وجود آئین قربانی در اغلب ادیان و فرهنگ‌ها، بررسی سیر تحول عامل قربانی‌شده که در یک دوره پرندگان، در دوره‌ای حیوانات، و حتی روزگاری انسان‌ها بوده‌اند، شیوه‌های برگزاری این آئین، میزان اعتقاد دین‌داران در بهجا آوردن این آئین و تاثیر آن در «دفع نیروهای شرور»، اثبات آثار و نشانه‌های قربانی‌های دسته‌جمعی در کاوش‌های باستان‌شناسی و... از جمله یافته‌های این پژوهش‌ها است.

بخش دیگری از محققان که به‌دوره بعد از اسلام مربوط است، برای بررسی آئین قربانی در ابتدا به داستان ذبح اسماعیل اتکا دارند. در این راستا، تمرکز عالمان دینی، با توجه به‌ذکر اختلاف آرا در باب آن در قرآن، بر روی شیوه صحیح برپائی آن است. این تحقیقات نیز شامل بررسی قربانی‌هایی که دین معرفی کرده است، مانند قربانی کردن اسماعیل، قربانی کردن هابیل و قابیل، قربانی کردن عبدالله، قربانی مخصوص روز عید اضحی و...، تبیین این آئین به‌کمک تفسیرهای متعددی که درباره آیات مخصوص بدان انجام شده است.

اما در هیچ‌یک از این تحقیقات، پاسخ درستی به‌علت برگزاری این آئین و ضرورت آن داده نشده و متأسفانه به‌کشتار حیوانات اعتراض نشده است.

از دیدگاه اسطوره‌شناسی، اولین قربانی، گاو نخستین است. به‌دنبال کشتن گاو نخستین که مقدس شمرده می‌شد، ذبح چارپایان به‌خصوص قربانی کردن گاوها به‌منظور یادآوری آن اتفاق مرسوم شد و با گذشت زمان، به‌شکل یک آئین درآمد.

در دوران سنتیز و جنگ میان اهورامزدا و اهریمن در گستره اساطیر مشترک مزدیسنی، زرتشتی، زروانی، میترائی و مانوی، هنگامی که اهورامزدا گاو نخستین و انسان نخستین، یعنی گیّه مَرْتَن *gaya-mar-tan* = کیومرث را می‌آفریند، بر اثر بدخواهی و زیان‌کاری و حمله اهریمن و دیوان، هم گاو نخستین می‌میرد که از جزء اندام‌ها و وابسته‌های پیکرش آفرینش اورمزدی شکل مئیابد و حیات جمادی و جانوری و طبیعی می‌گردد و هم انسان نخستین پس از مرگ از نطفه و اندامش حیات انسانی به‌منصه ظهور می‌رسد. آشکار است که قربانی گاو تکرار نمادینی است برای تذکار آن خاطره و نوعی جادوی تقلیدی برای حاصل‌خیزی و باروری. (رضی ۱۳۸۱: ۳۸)

از این پس، این امر به‌شکل یک آئین متداول می‌گردد و دگرگونی‌ها و تغییرات آن نیز آغاز می‌شود. مردمان قباایل گذشته برای قربانی تقدس بسیاری قائل بودند. آنان با مناسک و ترتیبی ویژه، در روزهای مشخصی از سال، این آئین را به‌جا می‌آوردند. در دیرزمانی، قربانی در میان ملل، به‌قدری اهمیت و ارزش پیدا کرد که دیگر قربانی کردن گاو و گوسفند و پرندگان کافی به‌نظر نمی‌رسید و قربانی کردن انسان هم به‌این مجموعه افزوده شد: «قربانی برای خوشندی خدایان؟! هیچ چیز نمی‌توانست بهتر از خود انسان باشد که سرآمد همه هستنیافتگان محسوب می‌شود. از این‌رو، قربانی کردن انسان برای جذب نیروی خدایان و دفع نیروهای «شور» و نیز ایمن ماندن از «مکر» اهریمنان، به‌شکل امری عادی و فراگیر متداول شد. جدا از این که غذاها و میوه‌ها و جواهراتی که به‌معابد خدایان آورده می‌شد و نیز حیواناتی که قربانی می‌شدند، در واقع انسان داوطلبانه حاضر شد که با قربانی کردن خود و هم‌نوعانش، قبیله‌ای را که از خشم خدایان و مکر شیاطین به‌هراس افتاده بود، رهایی بخشد و در برابر نیزه‌ها و شمشیرهایی که او را هدف قرار داده بودند، با میل و رغبت سر فرود آورد. قربانیان برای جلب نظر خدایان، اغلب از میان مردان سرآمد قبیله و گاهی هم کودکان بی‌گناه برگزیده می‌شدند.

بدین ترتیب، اسطوره‌ها نشان داده‌اند که اقوام و قباایل سرزمین‌های مختلف سنت قربانی کردن داشتند و این آئین را به‌جا می‌آوردند. به‌طوری‌که گاهی پادشاهی که سلطنت خود را در خطر نابودی می‌دید، برای دفع نیروهای «شور»، فرزند پسر خود را که بنابر سنت‌ها می‌توانست جانشین او باشد، قربانی می‌کرد. عقیده پیشینیان درباره قربانی کردن این بود که خون نشانه حیات است؛ پس ریختن خون و جاری ساختن آن نشانه روان بودن و در جریان بودن زندگی به‌شمار می‌آمد؛ هم‌چنین این باور ساده‌لوحانه وجود داشت که خون قربانی می‌تواند موجب باروری زمین گردد.

در اسطوره‌ها و افسانه‌ها آمده است که، قربانی کردن هم برای خدایان صورت می‌گرفت و هم برای شیاطین. در مورد اول، هدف جلب رضایت بود و در مورد دوم، آرام کردن شیاطین و دور کردن غضب آنان. با این طرز تفکر، ترحم

شیاطین زمانی کسب می‌شد که قربانیان مظلومترین و معصومترین افراد باشند؛ به همین دلیل، بهترین گزینه در بسیاری موارد، اطفال و کودکان بودند. گاهی تعداد این قربانیان در یک مراسم به هزار نفر هم می‌رسیده است که با آدابی خاص و حتی با شادی و سرور قربانی می‌شدند.

دورانی از تاریخ، به‌جای قربانی انسان و یا موجود زنده دیگری، انواع خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها به درگاه خدایان تقدیم می‌شد. تقدیم کردن انواع گوشت‌ها، میوه‌ها، شربت‌ها و... به‌امکان مقدس برای این بود که خدایان از این مواد تغذیه کنند؛ چرا که بشر در ابتدا تصویری انسان‌گونه از خدا داشت. قربانی کردن انسان، حیوان و یا تقدیم خوردنی به جای آن‌ها، همواره در اسطوره‌ها در کنار یکدیگر وجود دارند. اما در واقع همه این چیزهایی که تقدیم خدایان می‌شد نهایتاً به‌مکیسه گردانندگان این اماکن سرازیر می‌شد.

در واقع معتقدان به دین مسیح، بودا، اسلام و به‌خصوص یهودیان به این عبادت پایبند بودند. یهودیان به‌طور کلی، آئین‌های فراوانی در مذهب خود داشته و سخت پایبند آن‌ها بوده و هستند. آئین قربانی نیز در میان این مردمان بسیار متداول بوده است. هدف یهودیان از این عمل، آموزش گناهان بود که بعدها اعمالی مانند روزه گرفتن و صدقه دادن جایگزین آن شد.

آنچه که از مطالعات و تحقیقات برمی‌آید، این است که قربانی کردن در ابتدا، صرفاً برای رضایت «الهی» صورت می‌گرفته، اما در کشاکش تاریخ و ظهور ملل مختلف و تغییر فرهنگ بومیان مناطق گسترده جغرافیایی، این آئین به اشکال متفاوتی به اجرا درآمده است.

قربانی اکنون یک سنت غیرانسانی است که از تمام ادیان به‌ویژه اسلام برای بشریت به‌جای مانده است. چرا باید این آئین هولناک، برای مسلمانان یکی از اعیاد اربعه محسوب شود و به قوت خود باقی بماند. در باب تقسیم گوشت حیوان ذبح‌شده هم احکامی صادر گردیده است:

«از ابی‌جمیل مروی است، از امام صادق علیه‌السلام درباره گوشت قربانی پرسیدم که چه حکمی دارد؟ فرمود: امام سجاد و امام باقر علیه‌السلام یک‌سوم آن را به همسایه‌ها تصدق می‌کردند و یک‌سوم آن را به مسکینان و یک‌سوم دیگرش را برای اهل بیت خود نگه می‌داشتند.» (مجلسی ۱۳۸۸، ج ۷: ۵۶۹)

آئین قربانی کردن به‌شکلی که امروز مورد توجه ما است، از زمان ابراهیم پیامبر آغاز شد. او که تا دوران کهولت فرزندی نداشت، پس از این‌که از جانب خداوند به پسری به نام اسماعیل بشارت داده شد و او را به‌مرحله‌ای از رشد و بلوغ رساند، مورد آزمایش سنگین خدا قرار گرفت و مامور شد که فرزند را در راه حق قربانی کنند. شرح این واقعه در کتب تاریخی و مذهبی به‌تفصیل بیان شده است. در این‌باره آمده است:

چون ابراهیم به‌خواب دید که «پسر را بکش»، دل بر آن نهاد که او را بکشد و این نذر وفا کند و زن را گفت که «این پسر اکنون بزرگ شد. او را با من بفرست تا کاری کند و جلد و مردانه برآید و به نیرو گردد» و پسر را گفت که «یا پسر! رسنی بگیر و بیا تا به این کوه برشویم و هیزم آوریم.» پس پسر رسنی برگرفت و با پدر برفت و ابراهیم کاردی برگرفته بود و با خود برده و جمله خلیق آسمان و فرشتگان نگاه همی کردند و چون به‌کوه برشدند، همه فریشتگان گریستن گرفتند و گفتند که «یارب! چه بزرگ بنده‌ای است ابراهیم که نمرود او را به آتش اندر انداخت از بهر تو و باک نداشت و اکنون، فرزند را از بهر تو می‌کشد و باک نمی‌دارد»... پس ابراهیم همچنان به آن کوه برمی‌شد و پسر از دنباله او همی رفت تا مانده گشتند و چون بر سر کوه رسیدند، بنشستند و بیاسودند. پس ابراهیم پسر را گفت که «بیا جان پدر» و سر او بر کنار نهاد و کارد از آستین بیرون کرد و گریستن بر او اوفتاد و می‌گریست و جمله فرشتگان آسمان بر موافقت او می‌گریستند. پس پسر گفت که «یا پدر! چه بوده است تو را و این کارد چیست و این گریستن تو از بهر

چیست» و ابراهیم گفت: «به خواب دیدم که تو را بیاورد کشتن.» گفت: «بکن آنچه تو را فرمودند...» پس ابراهیم پسر را به روی اندر خوابانید و دل از او برگرفت و او را به حق تسلیم کرد و کارد به زیر گلوی او اندر برد تا برد و چون به گلوی او رسید، فروگردید و تیزی بر بالا آمد و پشت کارد بر حلق او همی مالید و هیچ بریده نمی‌آمد و ابراهیم از آن کار عجب اندر ماند و پسر را هیچ گلو بریده نمی‌آمد... پس خدای جبرئیل را بفرمود تا کیشی از بهشت بیاورد و آن گوسپندی بود سپید، و دهان او سیاه و چشم‌ها سیاه و چهار دست و پای او سیاه و سروها بزرگ و گوش آن گرفته و به کوه برمی‌آمد تا پیش ابراهیم آورد و چون به کوه برآمد، ابراهیم او را ندیده بود و جبرئیل آنجا بیستاد و نگاه همی کرد که تا ابراهیم چه کند و ابراهیم دیگر بار، کارد بر ران خود نهاد و راست کرد و خواست طعنه کند و بزند و خدای ندا کرد و گفت «یا ابراهیم! خواب راست کردی و نذر را وفا کردی...» پس ابراهیم دست و پای پسر بگشاد و جبرئیل آن کیش که آورده بود، به دست پسر داد تا فدا خود کند و آن کیش از دست او بجست و بدوید و از آن کوه فروآمد و به کوه منا برشد؛ آن جایگاه که امروز قربان کنند و حاجیان قربان آنجا کنند و سنگ اندازند و خدای خواست که جایگاه قربان به این کوه منا باشد و ابراهیم از پس آن کیش همی دوید و آن کیش چون به جایگاه قربان رسید، آنجا بیستاد و پیش‌تر، ابراهیم سنگ بینداخت و آنگاه کیش بیستاد و پسر برفت و او را بگرفت و ابراهیم بیامد و او را قربان کرد. (طبری ۱۳۵۶، ج ۶: ۱۵۳۹)

نظر به جاودانه شدن این امر الهی، از آن پس روز دهم ذی‌الحجه، افراد گوسفند، گاو و یا شتری را در راه خداوند ذبح می‌کنند تا موجبات تقرب به منبع لایزال حاصل شود.

دیدگاه دیگری نیز در مورد داستان ذبح اسماعیل وجود دارد و آن این است که ابراهیم آزمایش شد و علت آن این نبود که مشخص شود آیا حاضر است فرزندش را برای رضای خداوند قربانی کند یا نه، بلکه برای این که روشن شود که می‌تواند همچون حضرت یوسف خواب خود را تعبیر نماید. بر اساس این دیدگاه، تعبیر خوابی که ابراهیم دید، این بود که چارپائی را ذبح نماید که با اراده‌ای که او برای ذبح اسماعیل داشت، معلوم شد که وی تعبیر خواب را نمی‌داند و در این آزمایش الهی مردود شد. این دیدگاه که در فصوص‌الحکم ابن عربی مطرح شده است، باب تازه‌ای در مبحث قربانی کردن و تعبیر خواب گشود و به دنبال آن، بحث و اختلافات فراوانی میان علما به وجود آمد، اما بنا بر آرای بیشتر دانشمندان دینی، طرح مسئله اساساً غلط و به یکباره، مردود اعلام شد. برخی نیز بیان این‌گونه دیدگاه‌ها را مغرضانه دانستند.

عید قربان که به عربی «عید نحر» نامیده می‌شود به روز دهم ماه قمری ذی‌الحجه گفته می‌شود. حاجیان در این روز پس از به پایان رساندن مناسک حج، حیوانی را ذبح می‌کنند و پس از قربانی آنچه بر آنان در حال احرام، حرام شده بود - مانند نگاه کردن در آینه، گرفتن ناخن و شانه زدن مو - حلال می‌گردد. در حج سال ۱۳۹۶، یک میلیون و ۸۰۰ هزار مسلمان شرکت داشتند. برخی از آن‌ها صدها گاو و گوسفند و شتر قربانی کردند.

بنا به گزارش خبرگزاری اسپنا، کل تعداد زائرانی که در حج سال ۹۶ شرکت کردند، تقریباً دو میلیون و ۳۵۰ هزار نفر بوده است، از این میزان حدود یک میلیون و ۷۵۰ هزار تن از اتباع ۱۶۸ کشور مختلف جهان هستند که هر کدام علاوه بر هزینه‌های سفر هوایی، هزاران دلار را برای محل اقامت، تغذیه و سوغات هزینه می‌کنند.

ماهر جمال، رئیس اتاق تجارت و صنعت شهر مکه گفت: هزینه‌های حجاج داخلی و خارجی حج امسال ممکن است به ۲۰ تا ۲۶ میلیارد ریال عربستان برابر با ۵/۳۳ تا ۶/۶۷ میلیارد دلار برسد، در حالی که این هزینه‌ها در سال گذشته میلادی ۱۴ میلیارد ریال عربستان معادل ۳/۷۳ میلیارد دلار بوده است.

او بیان داشت که درآمدهای کشورش از حج امسال افزایش یافته و این امر به افزایش ۲۰ درصدی حجاج در مقایسه با سال قبل مرتبط است.

لوک شانتر، تاریخ‌دان و کارشناس امور حج اطلاع داد: تا وقتی که نفت در عربستان کشف نشده بود، حج منبع اول درآمدهای عربستان بود.

روز عید قربان هم در ایران، آنچنان رسم شده است که تمامی افرادی که از سال‌ها قبل مکه رفته‌اند و حاجی شده‌اند گوسفندی را قربانی کنند. علاوه بر این، در روزهای تاسوعا و عاشورا نیز دسته‌های سینه‌زنی و زنجیرزنی در محله‌ها راه می‌افتند تا گوسفندهای نذری مردم را از آن‌ها بگیرند. این گوسفندها پس از ذبح در معابر عمومی، به‌عنوان اطعام عزاداران و خیرات بین مردم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

منصور پوریان رئیس شواری تامین‌کنندگان و صادرکنندگان دام زنده، در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی [خبرگزاری تسنیم](#)، گفت: قیمت امروز هر کیلو گرم دام زنده در کشور به ۲۰ تا ۲۲ هزار تومان رسیده و مشکلی برای تامین نیاز مردم وجود ندارد.

اقتصاد نیوز نیز نوشت: با فرا رسیدن عید قربان بازار فروش گوسفند زنده داغ می‌شود اما جالب است بدانید که در این بازار تقلب‌های پیچیده و گاه عجیبی رخ می‌دهد که بد نیست با آن آشنا باشید. این موضوع در حالی رخ می‌دهد که امسال هم از حدود یک ماه پیش گرانی در بازار گوشت قرمز اوج گرفته و با نابسامانی‌های زیادی روبه‌رو بوده است اما مسئولان همواره این موضوع را به نزدیک‌بودن عید قربان نسبت می‌دادند.

«عید قربان» را شاید بتوان خشونت‌بارترین و خوی‌ترین و مرگ‌بارترین مراسم اسلامی نامید. در این روز مسلمانان صدها هزار حیوان زبان‌بسته و بی‌دفاع را در میان شادی و لهله خود به‌قتل می‌رسانند. وحشیانه‌ترین جلوه این مراسم، ریختن خون حیوان در انتظار عمومی و از جمله در مقابل چشم کودکان و خردسالان است که تأثیر عمیق و مخربی بر روح و روان کودک بر جای می‌گذارد. هنگامی که خون قربانی به‌بیرون فوران می‌کند و سنگ‌فرش‌های کوچک‌ها و خیابان‌ها را سرخ و رنگین می‌کند؛ هم‌زمان جماعت حاضر صلوات می‌فرستند و فریاد می‌زنند: «اللهم صل علی محمد و آل محمد»!

یک لحظه تصور کنید داستان قربانی کردن اسماعیل یک افسانه و اسطوره نبود و به‌معنای واقعی اگر اسماعیل قربانی می‌شد همان‌طوری که پدرش ابراهیم پیامبر با فرمان خدایش تصمیم قطعی کشتن آن را داشت اکنون نیز این‌جا و آن‌جا ما باید شاهد کشتن فرزندان بسیاری می‌بودیم!

واقعا اگر اسماعیل، قربانی می‌شد تکلیف ما با این‌همه جریان‌های مذهبی خشونت‌طلب و جنگ‌طلب به‌ویژه حکومت اسلامی ایران؛ عربستان سعودی، حزب‌الله لبنان، حوثی‌های یمن، القاعده، داعش، حکومت ترکیه، حکومت بشار اسد و... چه بود؟

از این ماجرا بگذریم که فلسفه مراسم قربانی کردن مانند همه فلسفه‌های مذهبی، تخیلی و ساخته و پرداخته کسانی است که از این راه سود می‌بردند و هنوز هم می‌برند. بنابراین، در هیچ دینی و مذهبی عقلانیت وجود ندارد.

سنت‌های این چنینی ضدانسانی و وحشیانه‌اند و به دوران بربریت بشر و به اسطوره‌ها تعلق دارند چرا باید انسان قرن بیست و یکم دچار همان بربریت شود؟!

شکی نیست که انسان‌های آزاده و همه کسانی که خواهان زندگی مسالمت‌آمیز بین انسان و حیوان و طبیعت هستند با این قتل‌عام حیوانات به‌مبارزه برمی‌خیزند و حتی در هر شرایطی کشتن حیوانات و هر موجود زنده‌ای را شدیداً محکوم می‌کنند و گوشت‌خواری را نیز مضر می‌دانند.

چنان‌چه کارل مارکس گفته است: «حماقت انسان دین را آورد و دین حماقت انسان را جاودانه کرد.»

پنج‌شنبه یکم شهریور [سنبله] ۱۳۹۷ - بیست و سوم اگست ۲۰۱۸